

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งในการติดต่อสื่อสาร การศึกษาแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมและการประกอบอาชีพ เพราะช่วยให้นักเรียนมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาและวัฒนธรรมต่างชาติ สามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมั่นใจ โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ส่งผลให้ประชากรโลกมีการติดต่อข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทั้งในราชการ การเมืองระหว่างประเทศ ด้านธุรกิจ ด้านบันเทิงและการศึกษาอย่างรวดเร็ว ภาษาอังกฤษจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะที่เป็นภาษาสากลที่ทั่วโลกใช้มากที่สุด ประเทศที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่หรือภาษาทางการก็ให้ประชาชนของตนได้เรียนซึ่งมีอยู่ 2 ลักษณะคือ การเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง (second language) และการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ (foreign language) สำหรับประเทศไทยนั้นการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศเพื่อใช้เป็นเครื่องมือติดต่อกับชาวต่างชาติ ทั้งนี้เพราะประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา จึงต้องติดต่อกับต่างประเทศ (บุปผา บุญธรรม, 2539, หน้า 3) กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจึงกำหนดให้จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยมุ่งหวังให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราว และวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก สามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ (กรมวิชาการ, 2545ก, หน้า 2)

การเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศนั้นสิ่งสำคัญคือ การให้นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกฝนเพื่อให้เกิดทักษะ ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่สำคัญ ดังที่ สนิท ตั้งทวี (2529, หน้า 118) และ นกมล จันทร์เพ็ญ (2535, หน้า 9) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการเขียนไว้คล้ายกันว่า การเขียนเป็นเครื่องแสดงออกถึงความรู้ ความคิดสติปัญญาและความรู้สึกของมนุษย์ ขวัญชีวา ว่องนิตธรรม (2551, หน้า 1) กล่าวว่าเป็นเครื่องมือใช้สื่อสารทั้งเรื่องในอดีตและปัจจุบัน โดยถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้สึกและความคิดของผู้เขียนออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรไปสู่ผู้อ่านให้รับรู้และเข้าใจ วันเพ็ญ

เรื่องรัตน์ (2549, หน้า 1) กล่าวในทำนองเดียวกันว่า การเขียนทำให้นักเรียนได้ฝึกคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ ความนึกคิดและจินตนาการ นักเรียนต้องเรียนรู้การเรียบเรียงความคิดเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ ช่วยให้นักเรียนจดจำเรื่องราวได้นานเป็นข้อมูลสำหรับอ้างอิง เป็นหลักฐานที่แสดงถึงความสำเร็จของนักเรียนและกุล พุณศรีทธา (2547, หน้า 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนว่า การสื่อสารด้วยการเขียนเป็นสิ่งสำคัญในโลกยุคปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นงานที่ใช้เขียนบนแผ่นกระดาษหรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ค่อนข้างยุ่งยากและซับซ้อน จึงพบปัญหาในการเรียนรู้มากกว่าทักษะอื่น เนื่องจากเป็นทักษะทางการถ่ายทอดภาษา ตัวอักษรที่เขียนต้องผ่านกระบวนการทางความคิดหลายขั้นตอน ต้องเลือกและเรียบเรียงความคิด แสวงหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่จะนำมาเขียน การใช้คำและประโยคที่ถูกต้องตรงตามหลักภาษาและความนิยมในการใช้ภาษาโดยผ่านกระบวนการรวบรวมอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ข้อความที่ต่อเนื่องและเป็นข้อความที่สามารถสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ตรงกับความต้องการและเจตนาของผู้เขียน และสาเหตุสำคัญที่ทำให้การเขียนไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากการเขียนถอดความจากข้อความภาษาไทย ซึ่งเน้นหนักในด้านไวยากรณ์ งานเขียนส่วนมากอยู่ในระดับคำหรือประโยคและเป็นการเขียนเพื่อทบทวนบทเรียนเท่านั้น (กรมวิชาการ, 2543) สอดคล้องกับรายงานผลการวิจัยของ ขนิษฐานาศาสตร์ (2541, หน้า 12) เกี่ยวกับความสามารถทางการเขียนของนักเรียนแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษระดับสื่อสารอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ โดยได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์การประเมินของกระทรวงศึกษาธิการ และจากงานวิจัยของ ลัดดา หวังภามิต (2546, หน้า 1) ที่วิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการเขียนเพื่อสื่อสารและแสดงความคิดเห็นของตนเอง โดยใช้ภาษาที่เหมาะสมกับระดับชั้นพบว่า ผลงานของนักเรียนที่เขียนออกมาค่อนข้างสั้น สื่อสารความรู้ความคิดออกมาได้น้อย ผลการประเมินอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ

Flower (1989, pp. 283-289) ได้เสนอแนวคิดในการสอนเขียนว่าครูควรเน้นกระบวนการเขียนหรือกระบวนการใช้ความคิด เพื่อสร้างข้อมูลในการเขียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Hayes, Raphael และคณะ (1987, pp. 162-178) ที่กล่าวว่า การสอนเขียนที่เน้นกระบวนการคิดจะส่งผลต่อความสามารถทางการเขียนในระดับสูงหรือจากการศึกษาการสอนการเขียนของ Tricia Hedge (1989, p. 16) ที่ได้เสนอแนวคิดใหม่บนพื้นฐานของการศึกษาวิจัยที่ให้ความสำคัญในเรื่องของกระบวนการที่อาจทำให้นักเรียนสามารถผลิตชิ้นงานการเขียนที่ใช้สื่อสารในชีวิตจริงได้ด้วยการชี้แนะจากครู และการทำงานร่วมกับเพื่อนในกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่การระดมสมองหาความคิดมาเขียน จนถึงการตรวจแก้ไขให้ข้อคิด ปรับปรุงงานของกันและกัน ซึ่งนักเรียนจะไม่รู้สึกโดดเดี่ยว และสามารถพัฒนาทักษะการเขียนได้อย่างเป็นสุข ซึ่งสอดคล้องกับ Hewins (1986, pp. 219-223)

พบว่า เมื่อครูได้จัดกิจกรรมเป็นขั้นตอนสอดคล้องกับกระบวนการเขียน 6 ขั้นตอน นักเรียนมีข้อมูลหรือแนวความคิดในการเขียน โดยเฮวินส์ได้จัดให้มีขั้นก่อนการเขียนด้วยการจัดกิจกรรมระดมพลังสมองในลักษณะต่างๆ เช่น การตั้งประเด็น รูปภาพ การแสดงความคิดเห็น หลังจากนั้นจะให้นักเรียนได้ฝึกเขียนและผ่านกิจกรรมย้อนกลับเพื่อที่จะให้นักเรียนแลกเปลี่ยนงานเขียนกันอ่านแล้วแสดงความคิดเห็นต่องานเขียนของเพื่อน จากนั้นนักเรียนนำงานเขียนของตนเองไปปรับปรุงแก้ไขหลายครั้งจนได้งานที่ถูกต้องสมบูรณ์ ซึ่งมีผู้นำกระบวนการเขียนของเฮวินส์ไปทดลองใช้แล้วสามารถพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนได้ดีขึ้น ทั้งด้านเนื้อหา การเรียบเรียง การใช้คำศัพท์และเครื่องหมายวรรคตอนดังเช่นงานวิจัยของ พรจิต แก้วลี (2543, หน้า 61) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนและความวิตกกังวลในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนด้วยกระบวนการเขียนของเฮวินส์กับการสอนตามคู่มือครูผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกระบวนการเขียนของเฮวินส์กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถทางการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หรือลดความหวงภัย (2546, หน้า 38) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ พบว่าความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการพัฒนาขึ้น สมพร อินทะกนก (2548, หน้า 108) ได้ดำเนินการทดลองการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแผนการสอนทักษะการเขียนภาษาอังกฤษด้วยกระบวนการสอนเขียนของเฮวินส์ที่พัฒนาขึ้น นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการเขียนภาษาอังกฤษด้วยกระบวนการสอนเขียนของเฮวินส์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนคิดเป็นร้อยละ 84.06 ซึ่งไม่น้อยกว่าเกณฑ์ความรู้ที่กำหนดคือ ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ความรู้ที่กำหนดดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 96.66 ซึ่งไม่น้อยกว่าเกณฑ์ของจำนวนนักเรียนที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมด จากงานวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าปัญหาในการสอนเขียนภาษาอังกฤษสามารถแก้ไขได้ด้วยวิธีการสอนที่เหมาะสมและถูกวิธี

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำกระบวนการสอนเขียนของเฮวินส์มาทดลองสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมุ่งวิจัยหากระบวนการสอนการเขียนภาษาอังกฤษที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนให้สูงขึ้นและเพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษในการปรับปรุงการสอนการเขียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยกระบวนการสอนเขียนของเฮวินส์กับการสอนปกติ

สมมติฐานการวิจัย

ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังจากเรียนด้วยกระบวนการสอนเขียนของเฮวินส์จะสูงกว่าความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนปกติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนเทศบาล 1 วัดศรีเมือง สังกัดเทศบาลเมืองนครนายก อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก จำนวน 4 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 112 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาซึ่งเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทางการเขียนในหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดศรีเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเนื้อหาการเขียนจะเป็นการเขียนในระดับคำ ระดับประโยคซึ่งประกอบด้วย คำประมาณ 4- 10 คำ และระดับข้อความสั้น ๆ ซึ่งประกอบด้วยประโยคง่าย ๆ มีโครงสร้างประโยคไม่ซับซ้อน และเป็นการเขียนที่ไม่เข้มงวดในกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ต่าง ๆ

3. ขอบเขตด้านเวลา

ในการทดลองครั้งนี้ ใช้เวลา 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 2 ชั่วโมง

4. ตัวแปรที่ทำการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้สรุปตัวแปรที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้
ตัวแปรอิสระ คือ

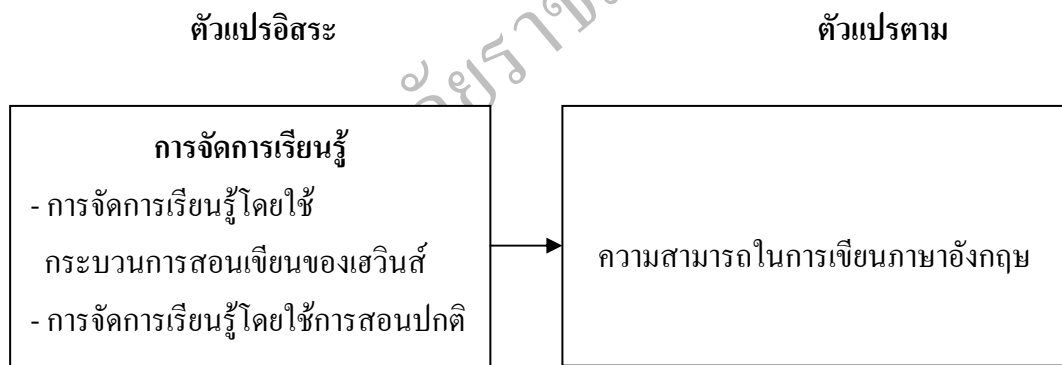
1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสอนเขียนของเฮวินส์
2. การจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนปกติ

ตัวแปรตาม คือ

ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ แสดงไว้ดังภาพ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสอนเขียนของเฮวินส์ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นกระบวนการในการคิดค้นหาข้อมูล (act of discovery) เพื่อการเขียนโดยผ่านกระบวนการในการค้นหา การพัฒนาและการรวบรวมข้อมูลจากความคิด กระบวนการที่เกิดขึ้นเป็นไปอย่างธรรมชาติโดยการจัดการกระบวนการสอน 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นก่อนการเขียน ขั้นการเขียนร่างครั้งที่ 1 ขั้นการให้ข้อมูลย้อนกลับ ขั้นการเขียนร่างครั้งที่ 2 ขั้นการอ่านตรวจทานแก้ไข และขั้นการเขียนครั้งสุดท้าย

การสอนปกติ หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยไม่มุ่งเน้นกระบวนการในการคิดค้นหาข้อมูลให้นักเรียนเรียนตามแผนการสอนปกติที่ใช้กระบวนการสอนตามคู่มือครู ขั้นตอนการสอนมีดังนี้ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นนำเสนอเนื้อหา ขั้นปฏิบัติกิจกรรม ขั้นถ่ายโอนการเรียนรู้และขั้นสรุป

ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการสื่อความหมายโดยการเขียนภาษาอังกฤษระดับคำ ระดับประโยคซึ่งประกอบด้วยคำประมาณ 4- 10 คำ และระดับข้อความ ซึ่งประกอบด้วยประโยคง่าย ๆ และมีโครงสร้างประโยคไม่ซับซ้อนเกินไป จากการเขียนบรรยายลักษณะสิ่งของ บุคคลหรือการเล่าเรื่องเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ได้ยินได้ฟังหรือได้ประสบมา ซึ่งวัดได้ด้วยแบบวัดความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนเทศบาล 1 วัดศรีเมือง สังกัดเทศบาลเมืองนครนายก อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางสำหรับครูและผู้เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอนเขียนภาษาอังกฤษในระดับชั้นอื่น ๆ ให้บรรลุผลตามความต้องการมากขึ้น
2. ทำให้ได้กระบวนการสอนที่เหมาะสมเพื่อจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน
3. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในการที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน